

Debreczen

Szerkesztőség és kladóhivatal:
: Telefon-sz. 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona,
Előfizetési ár egy hóra 35000 K

Lédererné halálbüntetése

Elérkeztünk tehát Lédererné kalandos élettörténete utolsó felvonásához. És a drámai befejezés nem szolgált meglepetéssel a közvélemény számára. Sőt! Mindenki várta a halálos büntetést, dacára annak, hogy a magyar bíróságok női bűnösökkel szemben emberemlékezet óta nem alkalmazták a földi igazságszolgáltatás eme szörnyűségét megítélését: a *bírófát és kötelet*. Mégis mindenki lelki megnyugvással fogadja az egykori szép Micire kiszabott halálos ítéletet. — Mert amilyen kivételesen ritka eset a magyar bűnügyi krónikákban, hogy női bűnözőkre kötéltálati halál mondatott ki, éppen olyan kivételes, páratlanul állóan kegyetlen, szinte hihetetlenül rémséges az elítélt asszony büne.

Lédererné esetében beigazolódtott nagy büntetőjogászok ama tudományos megállapítása, hogy egy férfi soha sem tud az erkölcsi posványba annyira lezúlni, mint egy nő, ha bűnös utra téved. — Asszonyok, leányok közt ugyanis ritkaságszámba megy a főbenjáró bűnbe tévedés, de ha azután bűnös utra kerül, utjának vége beláthatatlan.

A pincérleányból lett főhadnagy né beszámíthatósága minden kétségen felül áll. Ugy férjének, mint magának saját törvényszéki főtárgyalásán beigazolta ezt. Hiszen azt lehet mondani, hogy ő képviselte azokat a tárgyalásokon a férfias energiát, míg férje igazán szánalmas anyamasszony katonájává törpült mellette. Az életosztón csak megacélozta ezt a kivételes energiát védekezésében. Félműveltsége teljes fegyverzetével vette fel a harcot vádlóival szemben a bizonyos zsenialitást, — ha nem is a szó legteljesebb értelmében — de nem lehetett megtagadni körmondfonságától. Minden fedetlenül hagyott rést megostromolt, hogy azon keresztül megmenthesse az életét. Nem voltak jogi ismeretei, de az előre megfontoltság, az enyhítő körülmények kiesikarása tekintetében már legelső beismerő vallomásainál is páratlan ügyességgel védekezett.

Csak mikor végleg nyaka körül érezte a halált hozó hurkot, akkor folyamodott a legképtelenebb, legkétségbeesettebb lelki kivívódásokat eláruló hazugságokhoz, melyekkel azután megdöntötte előbbi kis, valamennyire még legalább a valószínűség látszatával bíró hazudozásait.

És végleg eljátszotta utolsó kis játékeit. Az ítélet indokolása márványba vésett bizonyossággal olvassa rá ocsmányi bűneit, a *gyilkosságra való felbujtást, a gyilkosságban való bűnrészeséget, a rablást...* Mindezt eszelekedie pedig a

milliókat megvásárolható és várható életörömkért.

Ma ebben a minden vonalon felfordult, erkölcsileg nagyon lezúllott korszakban megnyugovással

A kormányzó Budapest főpolgármesteri székébe első helyen Ripkát jelölte

Budapest, jul. 8. A kormányzó a mai nap folyamán döntött a főpolgármesteri szék jelöltjei kérdésében és a székesfőváros főpolgármesteri székére elsősorban dr. Ripka Ferencet, a főváros ezidőszerin-

vesszük a földi igazságszolgáltatás lesújtó ítéletét, amely egyedül felel meg az isteni igazságszolgáltatás törvényeinek is. (Sz. Z.)

ti kormánybiztosát jelölte ki. — A főpolgármestert választó közgyűlés holnap összehívják és az szombaton 11-én délután lesz az új város-háza közgyűlési termében.

Franciaország békét ajánl a rifkabiloknak

Páris, jul. 8. A marokkói helyzet megvitatása a holnapi ülésre maradt.

A minisztériumokhoz közelálló lapok jelentése szerint a kormány azt fogja indítványozni, hogy Spanyolországgal egyetemben ajánlja-

nak békét a felkelőknek. Ha a békejavaslatot elutasítanak, a kormány a legnagyobb arányú offenzívára határozna el magát.

A békeajánlat elismerné a rifkabilok függetlenségét.

A pénzügyminiszter szerint bár a forgalmi adó eltörlése észszerű volna, mégis a jelen viszonyok között nem lehetséges

Elfogadta a nemzetgyűlés az adócsökkentési és a tisztviselők fizetéséről szóló javaslatot

Budapest, július 8. A nemzetgyűlés ülésének első szónoka Kéthly Anna volt, ki kérte a kincstári házaszonrészeseid eltörlését. Strausz István az osztrák rendszerű forgalmi adó eltörlését kívánja. Fábrián Béla határozati javaslatot nyújt be a forgalmi adó körüli visszások megszüntetése érdekében.

Dénes István a forgalmi adó megszüntetését követeli. Hosszasan bírálja a pénzügyi kérdéseket.

Reischl Richárd: Csak röviden, röviden, mert így nem végezzünk.

Dénes István: Nagyon esodáalom, hogy a képviselő uraknak olyan sürgős a dolog.

Podmaniczky Endre báró: Nem nekünk sürgős, hanem a tisztviselőknek.

Dénes István: A nagybirtok és a nagytöke fokozottabb megadóztatását kéri. A javaslatot nem fogadja el.

Kabók Lajos követeli a jövedelmi adóról szóló törvény módosítását és a jövedelmi adó kulcsának progresszív alapon való megállapítását.

Csik József arra kéri a kormányt, tegye lehetővé, hogy az állami alkalmazottak legelső kategóriái minél előbb előlépjenek. Erre vonatkozólag határozati javaslatot nyuj-

tott be. A javaslatot nem fogadja el.

Minthogy több szónok feliratkozva nincsen, elnök a vitát bezárra.

Szűnet után Bud János pénzügyminiszter válaszol a vita során elhangzott felszólalásokra. Szilágyi Lajos azt mondotta, hogy a tisztviselők ügye nem lehet politikai kérdés. Ebben egyetért Szilágyival — de nem értheti meg, hogy mondhatta Szilágyi közvetlen ezután, — hogy az egységspárt elhídegyült a tisztviselőkkel szemben. Azt állítja Szilágyi, hogy tulajdonképpen semmiféle emelés nem történt, mert a tisztviselők ugyanannyit kapnak, mint eddig. Ez az állítás nem állhat meg, mert eddig csak segély formájában kapták ezt, amit most rendszeresítették fizetési formában. Az emelés százaléka különben is nagyobb, mint amennyit a százalékszám mutat, mert a pénz értéke növekedett.

Az adócsökkentéssel kapcsolatban Sándor Pál kifogásolta a csökkentés mértékét, valamint azt, hogy más adóemelésnél is miért nem csökkentett a kormány. A kormány a gazdasági életre legsúlyosabban nehezedő adóemelés mérsékelte: a forgalmi adót és a ház-

haszonrészeseidét. A többi adónál ezt nem lehetett megtenni, mert a budget nem bírta volna el. Reméli azonban, hogy a következő költségvetési évben ez is lehetővé válik.

A forgalmi adó ügyében megtartott kereskedői gyűlést figyelemmel kísérte. A gyűléssel azért fordult szembe, mert impressziója szerint a forgalmi adó kérdését propagandisztikus célokra akarták kihasználni. Minden objektív és valóban célszerű módosítást szívesen vesz fontolóra. Egyetért Sándor Pállal abban, hogy a forgalmi adónál a zaklatásokat ki kell küszöbölni és ebben az irányban mindent meg fog tenni. Erre irányultak legutóbbi rendeletei is, melyekben a segéd nélkül dolgozó üzemeket felmentette a könyvvezetés kötelezettsége alól. Revideálni fogja az adóbevallási ívet is. Kéri az ellenzék, ne használja fel a forgalmi adó kérdését pártpolitikai agitációra.

— A forgalmi adóval kapcsolatban felhozták az egyfázisú rendszer behozatalának kérdését, amely állítólag jobb a mostaninál. Amíg alaposan meg nem győződött, hogy az ilyen rendszer valóban megfelel — addig nem tehet ígéretet arra, hogy azt bevezesse.

A pénzügyminiszter beszédét a jobboldal élénk tetszésnyilvánítással fogadta.

Majd a határozati javaslat tárgyalására tért át a Ház. Elfogadták Sándor Pál határozati javaslatát, mely a köztisztviselők fizetési elélegének kezeléséről szól.

A többi határozati javaslatot a Ház elvetette.

A részletes tárgyalás során több módosítást terjesztettek be. Esztergályos János a forgalmi adó eltörlését javasolja, de a pénzügyminiszter kijelenti, hogy bár ilyen intézkedés mindenkinek a helyeslésével találkozna és észszerű volna, mégis a jelen viszonyok közt nem teheti meg.

A részletes tárgyalás során még az előadó terjeszt be kisebb módosításokat, amelyekhez a Ház hozzájárul.

A javaslat letárgyalása után a vadászati tilalmi idő meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására tér át a Ház.

Debreczen Tisza István szobra

Mint már rövidesen jelentettük: A debreceni gróf Tisza István tudományegyetem klinikai bizottsága tegnapi ülésén elhatározta, — hogy az egyetem a klinika parkjában felállítja gróf Tisza István életnagyságu marmorányszobrát. A művészi emlékmű elkészítésére Kisfaludy-Strobl Zsigmond, a kiváló szobrász-művész nyert megbízást, aki most fog hozzá a terv kidolgozásához, amellyel néhány hét alatt fog elkészülni.

Csáky honvédelmi miniszter kijelenti, hogy nem oszlatja fel a tisztek önvédelmi szervezetét és a katonai politikai osztályt

Válasz Peyer interpellációjára — Nagy izgalmak a nemzetgyűlésen

Budapest, jul. 8. A nemzetgyűlés tegnapi ülésének végén Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter válaszolt Peyer Károly legutóbbi interpellációjára, amely a Mové-ról szól. A Mové-ban aktív tisztek nem léphetnek, de rendes tagok nem lehetnek.

Ami a tisztek önvédelmi szervezetét illeti, hivatkozik arra, hogy a tanácsköztársaság összeomlása után a katonatisztek bizonyos önvédelmi csoportokat alakítottak abból a célból, hogy a rend fenntartása szempontjából, ha rájuk szükség van, könnyen értesíthessék egy mást. Semmiféle titkos szervezetről nincsen szó és ez hivatalos intézkedés, amelynek célja, hogy tiszteinket ne tegyünk ki többé olyan molesztálásoknak, amilyenekben 1919-ben volt részük.

A miniszter ezen kijelentésére nagy zaj támad a szociáldemokraták oldalán, mire Hegedüs György ezt kiáltja: — Fáj önöknek, hogy a tisztek szervezkednek. — Erre még nagyobb zaj tör ki. — Hegedüs György és Rupert Rezső között éles összetűzés támad. Rupert azt kiáltja Hegedüs György felé: — gyilkosok védője. — mire Hegedüs György harsány hangon kiáltja: — Hazadúló bitang.

Az elnök az óriási zajban hiába csenget. A szociáldemokraták a padokat verve kiáltják: — Mentelmi elé.

Az elnök Hegedüs Györgyöt két izben is rendre utasítja, mire nagy nehezen helyreáll a rend.

Csáky Károly folytatja beszédét: Peyer Károly azt kérdezte interpellációjában valóban működik-e a honvédelmi minisztérium kötelekben ugynevezett katonai politikai osztály, amely a munkásság mozgalmáról jelentéseket készít. — *Ilyen osztály van és valóban is működik ilyen irányban. Szükség is van rá, hiszen minden mozgalmat az ország belső rendjének és védelmének szempontjából való ellenőrzés és vizsgálat céljából figyelemmel tartanak.* — A másik célja a hősi kultusz elősegítése. — Arra nézve, hogy ennek a szervnek a jelentéseit hamisak-e vagy sem, azt mondja, hogy ez az osztály egészen más szempontokból nézi az eseményeket mint egy politikai párt. Elismeri, hogy ezekben a jelentésekben lehetnek tévedések, de épen ő hivatott arra, hogy a jelentéseket felül bírálja és kiválassza azokat a részeket, amelyeket helyesel.

A felosztatás kérdésében kijelenti, hogy nem hajlandó felosztatni ezt a szervet. A felosztatás mindaddig nem mutatkozik célszerűnek, ameddig olyan jelenségek vannak, mint pl a Vági-mozgalom. — Az ilyen mozgalom ellen a kormány kötelessége eljárni, a honvédelmi miniszternek pedig kötelessége, hogy megakadályozza az ilyen mozgalomnak a laktanyáig való eljutását.

Peyer Károly viszonzásában nem fogadja el a Mové ügyében adott választ. A tisztek önvédelmi szervezetére vonatkozólag ugyan csak nem fogadja el a választ, mert ez a szerv tudomása szerint politikai beszédek hangzanak el.

Csáky Károly: Ez nem felel meg a valóságnak. (Nagy zaj a szociáldemokratáknál, heves összetűzések a szocialisták és a fajvédők között)

A percekig tartó zaj után Peyer kijelenti, hogy ez a szervezet a budapesti honvéd állomásparancsnok sajtórendelkezése alapján működik

és ezt hivatalos pecsétnyomók is bizonyítanak.

Csáky honvédelmi miniszter: Ez épen azt bizonyítja, hogy hivatalos, tehát nem titkos társaság, mint ahogy Peyer állította.

Peyer: A katonai politikai osztály tárgyában adott miniszteri választ nem fogadja el. A hadseregnek nem lehet köze a munkásság szervezéséhez.

Csáky Károly újabb válaszában megállapítja, — hogy Peyer most sem olvasta fel a katonai politikai osztály nála levő jelentését, ahhoz tehát most sem szólhat hozzá: — Az interpelláció lényege az volt, hogy felosztatják-e a katonai politikai osztályt vagy sem. Erre már megadta a választ, amikor kijelentette,

A kötél általi halálra ítélt Lédererné az ítéletben megnyugodott — nem kért kegyelmet.

Ügyvédje felelbezzett és kegyelemért folyamodik.

Budapest, július 8. Szerdán hirdette ki a budapesti büntetőtörvényszék Léderer Gusztávné gyilkossági bűnperében az ítéletet, mely kötél általi halálra szól. Az utolsó tárgyalási napon Lévai Tibor dr., Lédererné védője mondotta a védőbeszédét. A védő igyekezett az előremegfontoltságot tagadásba venni és azt mondotta, hogy csak a pillanat örülete sugallhatta ezt a tettet, hiszen ha előre megfontolták volna a gyilkosságot, számtalan sokkal jobb alkalmuk lett volna, hogy ezt végrehajtsák és utána a holttestet eltüntessék.

A védőbeszéd elhangzása után az elnök felhívja Léderernét, mit tud még elmondani védelmére?

— Kértem — mondja, hogy valaki látogasson meg börtönomban és beszéljen velem négyszem között. Most is kérem ezt. Voltam már ilyen helyzetben, mikor Bécsben a kommunisták elfogták a férjemet. Jön majd egy olyan idő, amikor meg fognak érteni engemet és ki fog derülni minden. Azért, mert kaszírni voltam, egy tisztí feleség sem kell, hogy szegyenkezzenek miattam, mert lelkiismeretem tiszta és csak a kofferek elszállításában segédkeztem.

Az elnök ezután befejezte a főtárgyalást.

Félhárom óra után vonult be újra a bíróság és az elnök rögtön ki hirdette a törvényszék ítéletét a magyar állam nevében. Eszerint

a bíróság büntetésnek mondotta ki Léderer Gusztávnét, mint felbújtót a büntetőtörvénykönyv 278. paragrafusába ütköző gyilkosság büntetvével anyagi hálmában levő rablás büntetésében,

mivel Kodelka Ferencöt hetvenmillió koronát kieselt és utána rá-

birta férjét hogy Kodelkát megölje aki ezt a bűncselekményt el is követte, amelynek elkövetése után Kodelkának a birtokából a hetvenmillió koronát és egyéb érték tárgyakat maguknak megtartották.

Ezért a bíróság Léderer Gusztávnét összbüntetésül kötél általi halálbüntetésre ítélte.

Léderer Sándort a bűnpártolás vétségé alól felmentette.

Léderer Gusztávné a kihirdetett ítéletet szó nélkül hallgatta végig, egy arczma sem rándult meg, csak mereven összeszorított ajakkal nézett az elnök szemébe. Az elnök az ítélet rendelkező részének ismertetése után az ítélet indokolását kezdte meg.

A kést, a pisztolyt és a bárdot elköbozni és a lefoglalt ékszereket és érték tárgyakat Kodelka örökösének kiadni rendelte el a bíróság.

A törvényszék Lédererné halálos ítéletének indokolásában megállapítja, hogy Léderer Gusztávné 16 kihallgatás-akor mindig mást és mást mondott, szerepét senki nem látta, s annak közvetlen szemelője senki más nem volt, csak a férje, aki azonban a tárgyaláson megtagadta a vallomást. A bíróság tehát a vádlat beismertésére és tagadására volt utalva. Az orvosszakértők véleménye szerint úgy Léderer, mint felesége épelméjűek. Bizonyítottuk veszi a törvényszék, hogy Kodelka Ferenc halálát erőszakos módon, együttes közreműködéssel Léderer Gusztávné és Léderer Gusztávné okozták. Léderer Gusztávné Radoesay Jenő dr. rendőrkapitány előtt beismerte többször, hogy férjét több napon át rábeszélte a gyilkosságra és ezt a beismertését a vizsgálóbíró előtt is a legnagyobb részben fenntartotta. Rado-

esay rendőrkapitány és Gallusz de-tekтив vallomása szerint beismertését Lédererné minden erőszak és kényszer nélkül, sőt látható töredelmes megbánnással tette. A törvényszék ezen az alapon bebizonyítottak vette azt is, hogy az ölés elkövetésére férjét szándékosan előre megfontolva ő beszélte rá.

Az elnök megkérdezi Léderernét: — Megértette az ítéletet?

— Igen.

— Az ítélet ellen joga van fellebbezéssel élni. — mondja az elnök.

Lédererné egészen közönyös hangon feleli:

— Nem fellebbezek!

— Bejelentheti, ha kegyelemért kíván folyamodni.

— Nem kívánok kegyelmet kérni.

— Ezzel a pózolásával nem viszi előbbre az ügyét.

Ezután a védő bejelenti a fellebbezést és közli, hogy a maga részéről három napon belül kegyelemért folyamodik.

Ezzel a tárgyalás befejeződött.

Emelkedett a magyar kölcsön árfolyama.

London, jul. 8. A magyar kölcsön árfolyama újabb rekordot ért el, amennyiben ma 97 egyegyre emelkedett. Ezzel nagymértékben megelőzte Ausztria népszövetségi kölcsönét, amely 94 körül mozog.

Halálos ítélet a miskolci katonai törvényszéken.

Miskolc, július 8. A honvéd törvényszék kihirdette halálos ítéletét tegnap Rajz József közlegény előtt, aki a múlt év október elején a miskolci határban levő akasztódomb mellett az országuton agyonlőtte Gáspár Ignácot. Az ellene terhelő tanut, Lelte Istvánt, ki vele együtt lesett Gáspárra, de a gyilkosságban nem vett részt és maga jelentette fel a gyilkost, a bíróság büntető részességében mondta ki büntetésnek és két évi börtönrre ítélte.

Óriási vihar és jég-eső a magyar-román határon.

Az elmúlt napokban Bihar-megyében rettenetes vihar és jégeső tombolt, Kismarja határközség és Esztár falu határában.

A minden méretet felülmuló jégeső vasárnap délután 4 órakor tört ki. A kismarjai határban még álló buza- és rozsvetések száz százaléknál tönkretette; az embermagas tengerit úgy széttepte, hogy a szárból csak egy arasznyi csont maradt meg a föld fölött.

A vihar ereje tanyabeli épületeket döntött romba és az erdőben évszázados tölgyfákat tövestől kitépett. Több, mint ezer tölgyet tört derékban ketté a szélvész.

A kismarjai legelőn a hatalmas járdarabok ütési következtében a gulyás elájult, a gulya megvadult és végigszáguldott az ájult legőnyen, aki most élet-halál között lebeg.

Hétfőn Kismarja községgel minden telefon- és táviróösszeköttetés megszakadt.

Rankov Gyula NIVÓ kölcson könyvtára könyv és olvasmányos terem
Debrecen, Csap-utca 11. (az udvarban).
Ut mánykban Debrecen tanyáiban könyvtára minden ut és minden régi és könyv. Előfizetés havi 20.000, biztosíték 50.000 K.

Kövérházban, vendéglőben fodorásnál követelje mind a Debrecen.

Ma este, 9-én
Katonazenekar hangversenyez
Németh Lajos
éttermekben és kerthelyiségekben. Csap-utca 14.

Színház

A színházi iroda jelentése:

Medgyaszay Vilma és társulatának szombat és vasárnap vendégszereplése a Csokonai-színházban oly élvezetes estét ígér, amilyenben régen volt része a debreceni közönségnek. Európa legnagyobb díszlete, ki Wien, Berlin, München, Paris, Róma, Londont is extazisba ejtette páratlan előadóművészetével. — a legújabb és legszebb daljaival lép a közönség elé. — Vidor Ferike versenyen kívül álló eselőd-completjeivel. — Bányai Irén, a legelméletesebb conferensier. — Kóváry Gyula, Budapest népszerű Cincije — és a debreceniek kedvence Várnai Vilmos neve garantálják az esték legtökéletesebb sikerét.

Csak mérsékeltnek vannak felnevelve a helyi árak Európa legnagyobb díszleteinek Medgyaszay Vilma és társulatának szombat és vasárnap vendégszereplésére a Csokonai színházban.

Medgyaszay Vilma és társulata szombat és vasárnap színházi műsorú estéire jegyek délelőtt 10—11-ig és délután 5—7-ig már válthatók a színházi pénztárnál.

Mozgó színházak műsora.

VIGSZÍNHÁZ: Virginia Wally és Norman Kerry fészereplésével „Mikor egy férfi igazán szeret” társadalmi dráma 7 felvonásban és „Szerelem a ruhazsebben” egy hun-cut kislány története 5 felvonásban.

URANIA: Mary Philbin és Huszár Károly szereplésével „Fehér álmok menyasszonya” dráma 6 felvonásban. Kísérő: amerikai burleszk.

METEORBAN: csütörtökön „A nagyvilági dáma” Lucy Doraine szereplésével. — „A nagyherceg pénzügyei” Harry Liedtkevel. Két sláger egyszerre! Előadások 7 óráig.

Családi ház 5 szoba be-
költözhető
modern lakással, 250 millióért a belváros
legjobb helyén, eladó. Bővebbet **Stef-**
ner városi ingatl. iroda, Piac-u. 19. II.
em. Telefon 6-2.

Ezenkívül Budai Ezsziás-uton cserpes ház
veteményes kerttel, nagyon olcsón eladó.

Mindentféle hutonokat !!

ajtókat, befelénylő és ki-benyilő
ablakokat, gyermek sportkosci-
kat stb. mélyen leszállított gyári
áron raklárón tartok. — Megren-
deléseket igen jutányos árban és

előnyös fizetési felté-
telek mellett vállalok

Jancsó Kálmán
aszialosáru-gyára
Debrecen, Simonyi-ut-Bárczi-u. 3.
Telefon 10-35.

**Pénze
után**

ma a legmagasabb kamatot
hazavonként

három százalékos fizet
a Nagy Lajos Áru- és
Ingatlanforgalmi Vállalat
Központi iroda: Debrecen, Veres-u. 9.

Alapítottát
1900-ban.

Fennáll:
25 év óta.

Pénteken este színházi látcsóval meglehet figyelni a Jupitert

Junius 10-én földközelségbe kerül a legnagyobb bolygó

Érdekes csillagászati tünetment lehet megfigyelni: Naprendsze-
rünk legnagyobb bolygója, a Jupi-
ter ugyanis július 10-én oppozíció-
ban lesz a földdel. A Jupiter mint-
egy 72 millió kilométerre van a
Naptól s valamivel több mint 11
év alatt írja le óriási körpályáját.

Az oppozíció annyit jelent, hogy
földünkhöz viszonyítva a Jupiter
július 10-én kerül ellentétes hely-
zetbe a Nappal. A Jupiter július
10-én este nyolc óra után pár perc-
cel fog felbukkanni a látóhatáron
s másnap hajnali három óra felé
nyugszik. Ha tehát kissé szeren-
cesénk lesz s az égboltozatot nem
takarják el a felhők, egész éjszakán
keresztül gyönyörködhetünk a Jupi-
ter páratlan ragyogásában.

Pontosan 620 millió kilométerre
lesz tőlünk, amit rendes távolságá-

hoz arányítva, joggal mondhatunk
csekélységnek.

A földközelsége folyán a Jupiter
fénye csaknem kétszeresen felül
fogja mulni a Szíriuszét, amely pe-
dig északi égboltunk legragyogóbb
csillaga.

Azok, akiket érdekel a csillagos
égboltozatnak, ez a jelensége, elég
könnyen kielégíthetik kíváncsisá-
gukat. Már gyöngébb lencsével is
meg lehet figyelni a bolygó felüle-
tét, amelyet az egyenlítővel párhuz-
amosan különös fehér szallagok
csikoznak. Ezeknek a csikoknak a
természetére vonatkozóan a tudomá-
ny még nem tudott pontos meg-
határozásra jutni, valószínű azon-
ban, hogy felhősávok.

Jó színházi látcsó elegendő, hogy
szemügyre vegyük a Jupiter csatló
sat, amelyek különböző sebességgel
keringenek körülötte.

Debrecenben ezután a levélhordók viszik szét a pénzesutalványokat

16 ember helyett most 26 kézbesít — Megtakarítás és
gyorsabb munka — Osztályonként folyt a szanálás
a debreceni postán

Mintegy két hónap óta nem a
„pénzes levélhordók” kézbesítik a
pénzküldeményeket, hanem a közön-
séges levelek kézbesítői. Ez az intéz-
kedés a szanálási rendelet követke-
zménye volt, amennyiben Debrecen
város területén ebben az osztályban
két embert, két lovat, kocsit és an-
nak költségeit takarította meg a
postakincstár.

A kézbesítési rendszer megváltoz-
tatásának körülményeire vonatkozó-
lag megkérdeztük a pályaudvar
postafőnökét, Fehér Alfréd posta-
főfelügyelőt, aki a következő felvi-
lágosításokat adta:

— Junius hó 20. óta kézbesítel-
tük a pénzesutalványokat a rendes
levélhordókkal. Ez az intézkedés,
illetve újítás semmiféle hátrányt
nem jelent a közönség szempontjá-
ból, sőt ellenkezőleg előnyös, mert
míg eddig a postautalványokat 15
ember kézbesítette, addig most
ugyanazt a munkát huszonhatan
végzik. Ennek különösen a hónap
uolsó és első napjaiban van nagy-
obb jelentősége, amikor a nyugdí-
jasok illetményeit kell kézbesíteni.
A helyzet ugyanis az, hogy most
az összes állami nyugdíjasoknak,
tehát postások, vasutasok stb. nyug-
díjilletményét a postatakarékpénz-
tár utján fizetik ki. A régi rend-
szer mellett, miután ez a munka
nagyon felszaporodott, a hónap
8-a, 10-ig is eltartott a kézbesítés,
most azonban 2-án, vagy legkésőbb
3-án már végeznek vele.

— A pénzesutalványok kézbe-
sítői ezúttal csak csomagokat kéz-
besítenek, továbbá pénzeslevelet és
utánvételes leveleket, más szóval
ők pénzt nem fizetnek ki, csak be-
szedik azt.

— Az új kézbesítési rendszer be-
vezetésében semmi fennakadás nem
volt, sőt az első napokban még si-
mábban ment a munka, mint ké-
sőbb. Ez alatt azt értem, hogy a

gyakorlat folytán néhány embert
ki kellett cserélni, mert nem felel-
tek meg, ezért a közönség érdeké-
ben más ügyesebb embert állított-
unk szolgálatba. Természetesen
míg az új ember beleszokott ebbe
a munkakörbe, megismerkedett a
viszonyokkal, némi zökkenő mutat-
kozott. Azonban ez is olyan volt,
hogy számításba alig jöhet. Min-
dent elkövetünk, hogy a legjobb
és legügyesebb emberek kerüljenek
erre a helyre.

A mai helyzetnek előnye abban
is mutatkozik, hogy a pénzküldemé-
nyeket, amelyek Debrecenbe ér-
keznek, még a délelőtti folyamán a
eimzettek kivétel nélkül megkap-
ják. Délutánra pénzkézbesítés nem
is marad. Tehát nyilvánvaló, hogy
sokkal hamarabb kapják meg a
küldeményeket, mint azelőtt. De ez
természetes is. Eddig a város belső
területén kézbesítettek kilencen,
most ugyanazt a munkát tizenkil-
enc ember végzi. A külsőségeken
eddig hét ember dolgozott, ott most
is heten maradtak, mert itt nincs
olyan forgalom. A levélhordók min-
den tekintetben be fognak válni a
pénz kézbesítésére is. A pénzzel
ügyesen bántanak, az elszámolások-
nál deficit egyáltalán nem mutat-
kozik. Október óta fizetjük ki a pos-
tatakarékpénztár utján a nyugdíja-
sok illetményeit, de csak ebben a
hónapban fordult elő a mai kézbesi-
tési rendszer mellett, hogy már
2-án mindenki megkapta az illet-
ményét. A levélhordók szívesen vál-
lalták ezt a munkát és a legna-
gyobb lelkiismeretességgel végzik
is, amit főként az bizonyít, hogy
akárhányan olyan napokon, ami-
kor nagyobb anyagot kell kézbesí-
teni, ebédelni sem mennek, hanem
egyhuzamban végzik el a kézbesi-
tést, bizony sokszor megtörténik,
hogy csak estefelé kerülnek vissza.
A pályaudvari postáról a főposta

ra mentünk, ahol szintén végrehaj-
tották a létszámapasztást.
Itt a következő információt kap-
tuk:

— A főpostán olyan egyszerűsi-
tés, mint a pénzkézbesítésnél nem
történt, de a létszámapasztást itt is
keresztülvitték. A személyzetesök-
kentés úgy történt, hogy reszorton-
ként megállapították, hogy ahhoz a
munkához, amely egy-egy ügyosz-
tályban mutatkozik, hány embert
igényel és ha valahol több tisztvi-
selőt találtak, redukálták a létszá-
mot. A többi el kellett bocsátani.
Ebből a körülményből azonban a
szolgálatra vonatkozólag semmifé-
le hátrány a közönségre nem há-
ramlott. A háború alatt még több
volt a munka, most azonban kezdé-
nek közeledni a békebeli forgalom
nívójához. A főszempont természet-
esen az volt, hogy a szolgálatot el-
lássák, viszont a munkaerőt olyan
mértékben használják ki, amilyen
mértékben feltétlenül szükséges és
amennyire beosztott tisztviselők ké-
pesek.

— Ettől függött a fizetésemelés,
mert természetesen, ha nem tudnak
megtakarításokat elérni a munka-
többlet elvégzésével, akkor nem le-
het fizetéseket emelni. Eddig nem
is merült fel semmiféle panasz a
közönség részéről s valószínűleg
nem is fog felmerülni, mert a tiszt-
viselők minden erejüket megfeszít-
ve dolgoznak annak tudatában,
hogy ezáltal jobb jövőt biztosítsa-
nak maguknak.

Augusztus 1-re felismerik a rokkant illetményeket

Budapest, július 8. A rokkantak
küldöttsége kereste fel ma Vass Józ-
sef népjóléti minisztert, hogy tőle
helyzetük segítését kérje. Az egy-
ségespárti és kormányt támogató
képviselők jelenlétével megerősí-
tett küldöttségnek Vass József ki-
jelentette, hogy augusztus 1-re föl-
emelik a rokkantak illetményeit és
októberben a legelső törvényjavas-
latot a rokkantkérdés rendezéséről
fogja benyújtani.

Illetményeknél az arany- korona átszámítási kulcsa 17 ezer

Budapest, július 8. A pénzügymin-
iszter az illetményeknek, ellátási
díjaknak stb. papirkorona értékben
való számfejtése tárgyában ma a
következő rendeletet adta ki:

1925 július 1-től kezdve, vagy az
azt követően esedékessé váló illet-
ményeket, ellátási díjakat, vala-
mint minden rendszeres és nem
rendszeres járandóságot, amelyek
az 1924—25. költségvetési évben
aranykorona értékben voltak meg-
állapítva, 1925 július 1-től kezdve
papirkorona értékben kell számfej-
teni, utalványozni és elszámolni, —
még pedig olyképen, hogy az 1924
—1925. költségvetési évre aranyko-
rona értékben megállapított és utal-
ványozott illetményeket, ellátási
díjakat stb., 17 ezer papirkorona
átszámítási kulccsal papirkoronák-
ra kell átszámítani.

Csóka Sámuel ügye a leg- közelebbi közgyűlés elé kerül

Már napok óta forgalomban van
a hír, hogy Csóka Sámuel polgár-
mesterhelyettes rögzítő nyugdíja-
zásához a belügyminiszter nem jár-
ult hozzá. Mint értesülünk, a vo-
natkozó miniszteri leirat még nem
érkezett le a városhoz, de a beva-
tottak úgy tudják, hogy már uton
van.

Csóka Sámuel, mint ismeretes,
ez év január elsejével, az akkori
létszámcsökkentés kapcsán nyug-
díjazta a létszámapasztó bizottság
és az eiről szóló jegyzőkönyvet fel-
terjesztették a belügyminiszterhez,
hol még csak most bírálta el az
ügyet. A miniszteri intézkedés in-
dokául több féle verzió kering, de
bizonyos adat még nem szivárgott
ki.

Gyászjelentésekben

kérem a nagyérdemű közönséget, hogy ujjonnan berendezett

temetkezési vállalatomat igénybe vegye

Elvállalok mindentféle kivitelű temeléseket a legegyszerűbbtől
a legdiszesebbig, előkény kiszolgálás és jutányos árak mellett
A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

Telefon
10-35.

Telep és felvevő iroda: Debrecen, Bárczi-utca 3. szám

Jancsó Kálmán

aszialosáru és takoporsó-gyára

Hírek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban az idő változó, felhős, eső csak az alföld északi részében esett, 5 mm körüli mennyiségben, kivéve Tokajt, amely 41 mm-t jelentett. A hőmérséklet nyugaton kissé emelkedett.

Időprognózis: Egyelőre még változó idő várható, kevés esővel, esetleg zivatarral.

A kultuszminiszter jóváhagyta a Déri-muzeum építését.

Debrecen város múlt havi közgyűlése, mint emlékeztető, elhatározta, hogy bármi áldozat árán megépítteti a Déri muzeumot s ezzel a közönség számára hozzáférhetővé teszi a muzeum mérhetetlen kulturális értékű gyűjteményeit. A közgyűlési határozat a kultuszminiszterhez került jóváhagyás végett aki ma értesítette Debrecen várost, hogy a muzeumépítést tudomásul veszi. Ezzel az utolsó akadály is elhárult a muzeum felépítésének útjából. E hó végén nyújtják be a pályázatot az építkezésre s a versenytárgyalás után azonnal megkezdheti az építkezés előkészületeit.

Kibővítik a püspökladányi állomást.

Püspökladány vasútállomása a nagy forgalomra tekintettel, kicsinynek és szűknek bizonyult. Epen ezért a máv.-nál elhatározták hogy Püspökladány vasúti pálya udvarát kiszélesítik. Ebben az irányban tegnap tartották meg az illetékesek a helyszíni szemlét, melyen résztvett Horánszky miniszteri tanácsos és Balázs Károly máv. üzemvezető. Mint értesülünk, a püspökladányi pályaudvarnak kiszélesítési munkái közelében megkezdődnek s az új állomást még ez évben átadják a forgalomnak.

Lindenberger püspöki helynök gyásza. Mély gyász érte Lindenberger János prelátest, püspöki helynököt. Edesatyja 85 éves korában Gyulán meghalt. Az öreg ur huzamosabb ideig lakott Lindenberger prelátnál Debrecenben, de fiával a nyári hónapokra Gyulára költözött, hol Lindenberger prelátnak most szabadságidejét tölti. A nyári pihenő nyugalomát zavarta meg a gyászeset. Az elhunyt lelkiútjára ma délelőtt 9 órakor gyászistentiszteletet mutatnak be a róm. kath. templomban. Mint Gyuláról jelentik, az elhunyt kerékvártó-mester volt. Halálos ágyánál ott volt fia: Lindenberger prelátnak és láta el a haldoklók szentségével. Az elhunyt nagy részvét mellett Gyulán helyezték örök nyugalomra.

Nyukosz közlemény. Felkérem a Nyukosz választmányi és póttagokat, hogy csütörtökön 9-én d. u. 6 órakor a választmányi ülésen szíveskedjenek megjelenni. — Elnökség.

Mérnök-estély. A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének debreceni osztálya július 11-én, szombaton este fél 9 órakor a Nagyerdei vígadóban társas vacsorát rendez. Egy teríték ára 50.000 korona. A tagokat családtagjaikkal és vendégeikkel együtt az uton is meghívja az elnökség. Jelentkezni Jerzsák Béla mérnöknekél 3-59. szám alatti távbeszélőn is lehet.

Tegnap megkezdődtek Debrecenben a házhelyrendezési tárgyalások

Mintegy négyezernyolcszáz házhely igénylő jelentkezett, ebből ezer jelentkező maradt ki — Most az igényelt ingatlanok bírálatnak el — „A házhelyrendezés nem ingyen földosztás“

Dr. Vásárhelyi Béla törvényszéki tanácselnök az OFB. kiküldött bizottsága tegnap kezdte meg a házhelyrendezési tárgyalásokat a városháza közgyűlési termében, ahol a város és az igénylők képviselőin kívül az érdekelt ingatlanulajdonosok nagyszámú jelenlétével.

Ismeretes, hogy Debrecenben mintegy 4800 házhelyigénylő jelentkezett. — A jelentkezőket az érdemesség szempontjából néhai Lakner Géza táblabíró már felülvizsgálta. A felülvizsgálat eredményeként a jegyzékből mintegy ezer személy kihagyott, úgy hogy az igényjogosultak számát 3800 személyben állapította meg, akik részére mintegy 700 kat. hold telek volna szükséges. Természetesen az igénylők érdeke s a közérdeke is azt kívánja, hogy a kijelölendő telek a város közvetlen közelében, a már lakott helyek között jelöltesse ki, mert a központtól távol eső telek világítással, burkolattal, stb. csak hosszú évtizedek múlva volnának eiláthatók.

A most kezdődő tárgyalások alkalmával az igényelt ingatlanok bírálatnak el. Körülbelül 400 igényelt ingatlan adatait s tulajdonosának személyi viszonyait kell bírálat és mérlegelés alá venni, abból a szempontból, vajjon az ingatlan házhelyként kiosztásra alkalmas-e és megváltható-e. — Ezek a tárgyalások a dolog természetéből folyólag heteket vesznek igénybe. A tárgyalások után ugyanezen in-

gatlanok helyszíni bejárása következik, mincképpen a tárgyalóbizottság javaslatát egészíti. — A törvényhatósági bizottság állásfoglalása után kerül az ügy az OFB. ítélete alá, mely után az igénylők beosztása s a megváltott ingatlanok elhelyezése következik.

A mai tárgyalás megnyitása alkalmával a tárgyalást vezető tanácselnök nyomatékosan figyelmeztette az igénylőket, hogy a házhelyrendezés nem ingyen földosztás jelenti. A törvény szerint az ingatlan forgalmi értékét meg kell fizetni. Igaz, hogy sok esetben a vételár kifizetése halasztást szenvedhet, amikor is a haszonbérnek vagy részletfizetéseknek van helye, — de viszont olyan esetek is vannak, amikor az OFB. a telek árának azonnali kifizetését kívánja meg. — Arra nézve pedig kivétel nélkül minden egyes esetben garanciát követel, hogy az igénylőben meg van az anyagi képesség és akarat arra, hogy a kijelölt házhely házukat fel is építik. Nagyon csatlódnak ehhez azok, akik csak azért igényelték házhelyet, vagy azon zöldséget termeljenek, vagy azzal spekuláljanak. Ezért arra hívta fel az igénylőket, hogy azok, akik e házhely árának kifizetésére s a ház felépítésére elegendő anyagi eszközkel nem bírnak, az igényléstől lényesen vissza.

Ezután a mai napra beidézett ingatlan tulajdonosokkal kezdődött meg a tárgyalás.

Homokkerti villamosvasut

Hozzászólás

Ez is egy régen vajdó kérdése a Homokkerti külváros érdekeltisének. Ennek a városrésznek a fekvése a kérdés szempontjából tekintve nagyon kedvező arra, hogy a nagyvasuti indóháztól kiinduló és a mipepérsi uti vasúti hidon és a Homokkerten keresztül vezetendő villamos bekapcsolódna a vágóhídi vonalba és körforgalmi vonalat alkosson. A személyforgalmat biztosítaná a Homokkert és ezen túl levő telepek lakossága. De talán még a személyforgalomnál is fontosabb jelentőséggel bír teherforgalmi szempontból. Ha a homokkerti villamos vonal kiépül, akkor a belváros megszabadul azokról a tehermelyek a vágóhíd felé koncentrálnak, mert ezeket a homokkerti vonalon úgy lehet bonyolítani, hogy még a vasúti hidon sem szükséges keresztülhözni. Hogy ez mennyire fontos kereskedelmi szempontból, elég csak a most felállított vásárpénztára, továbbá arra a tervbe vett intézkedésre rámutatni, hogy az összes állatvásárok egy helyre, vagyis a vágóhíd környékén lesznek összpontosítva.

Nagy meglepetést keltett annak a hírek hallása, hogy a homok-

kerti villamos vasutnak kiépítésére egészségesebbnek látszik az a terv, hogy ezt a vonalat a Homokkerti területén kívül eső Monostorpályi uton akarják keresztülvezetni. Több, mint egy évtized előtt indult meg az a mozgalom, hogy a Homokkerten villamos vasut vezetessék keresztül. 1914. év tavaszán annyira előre haladt ez a kérdés, hogy egy miniszteri tanácsos közbejöttével a közigazgatási műszaki bejárása is elvégeztetett, amikor a Homokkerti villamos vasut vonalának területét a Szabó Kálmán utcát jelölték meg. Még a megállóhelyek is meg lettek állapítva. Ennek a vonalnak a kiépítése a háború és ezután következő állapotok miatt mindeztől nem juthatott a megvalósulás stádiumába. Azonban a Homokkerti lakossága sohasem vette le ezt az ügyet a napirendről. Legutóbb április hónapban több aláírással ellátott memorandummal fordult a tanácshoz a homokkerti villamos vasut kiépítése végett. A tanács 6346—1925. I. szám alatt hozott határozatával áttette az ügyet a HÉV igazgatóságához, hogy 30 napon belül nyilatkozzék. A HÉV elhatározta, úgy

látszik, a vonal kiépítését, de valami „magán érdekelttség“ befolyásolni kívánja, hogy térjen el az eredeti és megállapított tervzettől. Ez ellen pedig a Homokkerti külváros lakossága a legerélyesebben tiltakozik és pedig:

1-ször azért, hogy ha az eredeti tervzettől eltérőleg a Monostorpályi uton vezeték végig a vonalat, az egész Homokkerti lakosságára nézve holt vonal lenne. Ugyanis ebben az esetben a megállóhely a homokkertiéknak, ahol felszállhatnának, más ut nem lehet, mint a mipepérsi uti vasúti hid. Amelyik homokkerti lakos eddig eljön gyalog, a vasúti állomásig, ahol végállomása lenne annak a vonalnak és ahol át kellene szállani, egy pár lépésért nem fog szakaszjegyet váltani. Tehát az a körülbelül 8000 lakost számláló külváros, amelyik eddig kiűzött a homokkerti villamosért, teljesen ki lenne rekesztve a villamos használatából. Ellenben, ha a Szabó Kálmán utcán vezeték végig a vonalat, kevés fáradsággal, a többi telepek lakosai is használhatják:

2-ször: Ha a Monostorpályi uton vezeték végig a villamos, a vágóhíd felé sokkal hosszabb vonalat kell kiépíteni, mint ha a Szabó Kálmán utcán vezeték. A Homokkerten túl levő Rigó és Gr. Veesey utcákon kell végig vezetni és ez nemcsak hosszabbsága miatt költségesebb, hanem talaja miatt is.

Mindezeket összefoglalva méltánytalanság, sőt igazságtalanság lenne a homokkerti lakosságra, ha nem a Homokkerten keresztül vezeték végig a villamos.

Kövecz Gyula.

Öt napi fogház gyermeke haláláért.

Szabó Sándorné debreceni lakos ez év februárjában nagymosást végzett. Munkaköznyében odajött hozzá szomszédasszonya, akivel diskurálni kezdett, majd kiment a konyhába is az ajtó elé. Beszéd közben nem vette észre, hogy másfél éves Rózsika nevű kislánya bemegy a konyhába, ahol a földön felejtett maróllugos csuporból jót húzott. — A gyermeket az erős mérgeg annyira összeégette, hogy nem tudtak rajta segíteni. Sulvos sérülései következtében meghalt.

Szabóné az ügyesség gondatlan ságból okozott emberölés vétségé miatt vád alá helyezte, a törvényszék pedig, mely tegnap tárgyalta ezt az ügyet, öt napi fogházra ítélte. A nyomatékos enyhítő körülményekre való tekintettel a büntetést nem kell leülnie, mert a novella értelmében az ítélet végrehajtását a törvényszék felfüggesztette.

Debrecen város közművelődési könyvtára és képtára az 1924—25 esztendőre hat millió segélyt kapott a kultuszminisztertől. — A segély első felére eső részletét már régen felvette a könyvtár. A második felére eső rész most érkezett meg.

Mutassa meg rossz fogát Váry János fogműtermébe, Darabos utca 18. (Kollégium mellett.)

Debrecenből lehet Trencsén-telepre telefonálni. Értesitem az érdekelt közönséget, hogy a magyar—csehszlovák távbeszélő viszonylatban Debrecen-Trencsén-telepi közöt a távbeszélő forgalom folyó évi július hó 11-ével megnyílik. A távbeszélgetés díja 270 cts. Postafőnökség.

A „Debrecen“ telefon száma 709.

BAGDI ANTAL

városi hajléktalmentesítő szalon

TEJ-PIAC

Specialista örök ondo-
lálásban, jótállással, 10
évi prakszis Párisból
Henné hajfestésben, min-
den elfestett haját kijavít
garanciával, a legszebb és
leolcsóbb parókák ké-
szítése örök hullámokkal.

Sok debreceni iparos vesz részt az országos Kézművesipari Tárlaton.

Már több ízben jeleztük, hogy a folyó évben az ipartestületek 40 éves fennállásának emlékére Budapestten nagyobb szabású tárlat, illetve kiállítás rendeztetik, amelyen azonban kizárólag csak kézműiparosok vehetnek részt. A Tárlat, mely magába foglalja az összes kézművesiparokat, a jövő hónap közepén nyílik meg. A Tárlat rendezőbizottsága, mint már programjába megígérte, minden lehető elkövetést, hogy szállítási kedvezményekkel, az 50 százalékos menetdíjkedvezményrel, a Tárlaton való részvétel feltételeinek a lehető legegyszerűbbé tételével, a helyek árának a minimumra való leszállításával, díjak kitűzésével s a Tárlatnak olyan időben való, minden kisiparosnak biztosítsa a résztvevési lehetőséget. Mint halljuk, sikerült kivinnie, hogy a vásárról cefleg ki maradt árak díjmentesen lesznek visszazárva. Tekintve azt, hogy a Tárlat a lehető legkedvezőbb időben rendeztetik, minden kilátás megvan arra, hogy a résztvevőknek anyagi siker mellett még erkölcsi siker is lesz, amennyiben mód van arra, hogy a legnagyobb díjakat is, mivel a Tárlaton gvaripar nem vesz részt, kézművesiparosok kapják meg. Erre a Tárlatra annál is inkább felhívjuk az érdekeltek figyelmét, mert ez az első eset arra, hogy a magyar kézművesiparosság bebizonyítsa a maga életképességét és versenyképességét. Tudomásunk szerint, már az Ipartestületnél, ahol a jelentkezési ív is díjmentesen kapható, valamint mindenemű bővebb felvilágosítás megszerzhető, már eddig is számosan jelentkeztek a részvételre. A jelentkezések határideje, mely meghosszabbítva nem lesz, július hó 15-ike.

Új vasutak a Magyar Vasút Forgalmi Rt. birtokában.

A legtöbb magyar helyi érdekű vasút részvénytársaság részvénytöbbsége idegen, főként francia érdekeltségek kezében volt, kik most a részvényeket Párisban piacra dobták. A magyar vasutforgalmi Rt. a részvények nagyrészét összevásárolta s egész sereg magyar helyi érdekű részvény többségének jogát vásárolta meg. Így a Debrecen—Tiszalök, Debrecen—Büdszent Mihály, Debrecen—Füzesabonyi helyi érdekű Vasút részvénytöbbségét is megszerezte, miáltal ezek a Magyar Vasutforgalmi Rt. birtokába kerültek 1925. július 1-ével. Tegnap a Magyar Vasutforgalmi Rt. igazgatósága élén Gergely Vilmos vezérigazgatóval, Erdélyi Vince igazgatóval, Nemes Henrik főfelügyelővel, Balázs üzletvezető és Gál Gyula Hév. igazgató társaságában bejárták a birtokukba szállított vasutakat. A vasut bejárása tegnap délnél véget s a budapestiek a délutáni gyorsvonattal Budapestre utaztak.

— **Halálhírek.** A debreceni áll. anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Tóbiás Róza ref. 30 éves, Homok-u. 22. Simon Mária István ref. 65 éves, ref. ispotály, — Varga Róza Lili ref. 9 hónapos, — Dembinszky-u. 26. öv Kovács Lajosné Tolvaj Sára ref. 61 éves, Kishegyesi-ut 40., Kovács József ref. 29 éves, Késes-u. 77., Pataki Margit ref. 3 hónapos, — Kerekes Géza-u. 26., — öv. Nagy Sándorné Jánki Sára ref. 85 éves, Teleki-u. 30. szám.

ANNUNCIUM ezüst, briliáns, hamis fogat legmagasabb árban vesznek
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. l. em.

Azért kaszálta le a gazdáját, mert fősvény volt

Mivel védekezett a hajduszoboszlói gyilkos

Böszörményi Lajos kocsis, aki — mint ismeretes — Hajduszoboszlón egy kaszával lesújtotta gazdáját: Czibere Mártont, hétfő óta a debreceni ügyészségi fogház lakója. Előtte gyilkosság büntetésének elkövetése miatt indult eljárás. Tegnap délelőtt 11 órakor Böszörményi dr. Takó Ferenc vizsgálóbíró segéd elé állították aki tüzetesen kihallgatta. A több, mint háromnegyed órán át tartó kihallgatás alatt Böszörményi Lajos részletesen elmondta a gyilkosság minden részét és védeke-

zésül azt hozta fel, hogy Czibere gazda rendkívül fősvény volt és vele brutálisan bánt, eselődését rosszul fizette s mindent elvont tőle. Minden fásultsága mellett Böszörményin a kihallgatás alatt némi megbánást lehetett észrevenni. Dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd a kihallgatás után Böszörményi Lajosnak előzetes letartóztatásba való helyezését elrendelte egyben a vizsgálat teljessége érdekében több tanu megidézésével a vizsgálatot tovább folytatja.

Kiknek kell kérni és kiknek nem a forgalmi adó átalányozását

A debreceni forgalmi adóhivatal felhívása

A m. kir. pénzügyminiszterium az 1921. évi XXXIX. t. c. 53. paragrafusa 1. bekezdése alapján megengedte, hogy olyan esetekben, amikor az általános forgalmi adónak bélyegjegyekkel való lerovása célszerűen el nem rendelhető, vagy ha az adóköteles fél könyvek és feljegyzések vezetésére valamely oknál fogva célszerűen nem kötelezhető, végül kisebb terjedelmű vállalatok a forgalmi adót a féllal köztött egyezség alapján átalányban fizethessék.

Felhívtnak mindapok, akik az alább felsorolt adóköteles felek közé tartoznak és forgalmi adójukat egyezségi alapon való átalányozás útján óhajtják fizetni, hogy ebbeli kérelmüket a debreceni kir. pénzügyigazgatósághoz adják be. Egyezségi átalányozás útján adózhatnak:

1. Kiseb terjedelmű vállalatok, melyeknek teendőit a vállalkozó kizárólag a családtagjaiknak segítségével, bérfizetés mellett alkalmazott segédmunkaerők nélkül látja el.
2. Ha a vállalkozó esetleg családtagjainak a vállalatban való működésre alkalmatlan voltáról, vagy azok akadályoztatásánál fogva bérfizetés mellett működő alkalmazottakat tart, az alkalmazottak azonban az általános forgalmi adónak szállyszéri lerovása esetében szükséges könyvek és feljegyzések vezetésére megkivánt képzettséggel vagy képességgel nem bírnak és maga az adózó ezeknek a könyveknek és feljegyzéseknek vezetésére nem kötelezhető.
3. Ha az adózó kis műveltségénél írás és olvasásban való járatlanságánál fogva, rendes könyvek és fel-

— **Születések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő születéseket jelentették be: Szilágyi Eszter npsz. leány Erzsébet, — Bartók János gyári munkás leány Anna Magdolna, — Dombi Lajos kocsis, leány Erzsébet, — Oláh István vonatfékező fia László — dr. Forbát H. Ernő orvos, fia Péter György, — dr. Gályásy János ügyvéd, fia Géza, — Szilágyi Ferenc npsz., leány Julianna, Somogyi István kisbérő, fia halva született.

— **Marólugot írott egy kisfiúcska** Siposs Dániel Beregsényi-utca 65. sz. alatti 15 hónapos kisfiúcska tegnap délután a szüleinek lakásán egy marószódás pohárba belekóstolt és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A mentők kiszállították a gyermek klinikára. Állapota súlyos. Vizsgálat indult meg annak felderítése végett, hogy a kisfiúcska mérgezéséből kifolyólag nem terheli-e a szülőket gondatlanság.

jegyzések vezetésére képtelen és szakértő könyvelő alkalmazása az adózóra aránytalanul nagy megterhelést jelentene.

4. Kivételesen megengedhető abban az esetben is, ha az előző pontokban foglalt feltételek nem forognak fenn ugyan, de az adónak ilyen módon való lerovása az államkincstár érdeke szempontjából célszerűbbnek mutatkozik.

5. Azoknál, akik a forgalmi adót általános szabályok szerint bélyegjegyekben rójják le, megengedhető, hogy saját vállalatából a háztartásban való felhasználás vagy elhasználás céljából elvett árak után egyezségi alapon fizessék a forgalmi adót.

6. Mindazok, akik a forgalmi adót kizárólag munkateljesítmény után tartoznak fizetni (pl. ügynökök, alkuszok, szülésznök, tánc- és zenetanítók stb.)

Az átalányozás iránti egyezséget nem kell kérni:

1. a kézműiparosoknak;
2. a kisebb fuvarosoknak;
3. a piaci árusoknak;
4. a vásári árusoknak;
5. a vándoriparosoknak;
6. a vándorkezelőknek;
7. a segéd nélkül dolgozó szatócsoknak.

Mert azok kivételsszerű átalányozás alá jönnek. Az átalányozás iránti eljárás ez utóbbiakra vonatkozólag hivatalból fog megindíthatni.

Nem átalányozhatók a mészárosok, hentesek, pékek, koresmárosok, vendéglősök, kávéosok.

Általános forgalmi adót kezelő hivatal.

— **A Dobozy temetőben** fellett régiségekről írott tegnapi cikkünkbe nyomdai hiba folytán tévedés esüszott be, mely szerint a nemrég fellett bogláros öv értéke 60—70 millió korona. — Ezt az állításunkat most szükségesnek tartjuk odamódosítani, hogy a régimivű bogláros öv kulturtörténeti értéke ámbár felülbecsülhetetlen azonban nyers nemesfém-értéke aligha több 600—700 ezer koronánál. — Ezt azért írjuk meg, nehogy a tegnapi cikkünkbe tévedt hiba alkalmas legyen a temetőhomokbányában dolgozó munkások félrevezetésére.

— **A „Ma Este” legújabb száma** azt bizonyítja, hogy ez a tartalmas és magas színvonalu heitla egyszerűre az öre ugrott és vezet egy kiállítás, mint belső tartalom dolgában. Szinte lehetetlen felsorolni mindazt, amit kerek száz oldalon irodalom, művészet, színház, sport terén a közönség elé tár. Színes képei szenzációiak. Ez a lap valóban vetekedik, sőt túl is haladta a külföldi hasonló „magazinokat”. Ára csak 8000 korona.

Ráhajtott egy kis gyerekre.

Majdnem halálos balesetet idézett elő vigyázatlan hajtása következtében NagyLajos kocsis, aki a Mikepércsi-ut sarkán, az utkeresztződésnél 1924. év szeptember 17-én elgázolta Horvát Ferenc 9 éves fiút. A gyerek az árokpártján ült s a kocsis rudja fején ütötte, majd a ló eltaposta és súlyos sérüléseket okozott. Hosszabb ideig kellett gyógyítani a fiút, míg jobban lett.

Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt vonta felölősségre a debreceni büntetőbíróvárnagyok Nagy Lajost és büntőnök találván, öt három napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Sok oldalú szélhámós.** Hihetetlen vakmerő szélhámossággal csalt ki nagyobb összegeket Surányi Sándor debreceni lakos Grünfeld Gábor budapesti kereskedőtől. Surányi Sándor néhány héttel ezelőtt több alkalommal megjelent Grünfeld Gábor budapesti kereskedőnél, akinek azt mondta, hogy ő a budapesti Vesselőnyi utcai polgári fiúiskola cserkészparancsnoka s Grünfeld Gábornak 40 pár cipőt és 15 kg cukrot kínál megvételre. Olyan bátor és bizalomkeltő fellépéssel tette meg ajánlatát Surányi Sándor, hogy Grünfeld Gábor minden habozás nélkül megvette a felkínált árukat s egy millió 800 ezer koronát adott is előlege. Azonban a sokoldalú Surányinak nem ez az egyetlen szélhámossága. Másokat is hasonló módon távedésbe ejtett, kiadva magát hol színinövendéknek, hol kereskedelmi ügynöknek, a szerint, ahogy a helyzet megkívánta. A budapesti rendőrség Grünfeld Gábor feljelentését nyomozás végett áttette a debreceni rendőrségre, mert Surányi Sándor idevaló lakos s állítólag ez idő szerint is itt tartózkodik.

— **Tátra apacsing 69.000 korona.** Közzsükségleti Áruházbar Csapó-u. 9.

— **Uszodai hír.** A villamos kalauzoknál váltott Margit-fürdő jegyek az uszodába is érvényesek.

x **Fehér és színes filc kalapok** 130,000 koronáért kaphatók Kalapüzemben Piac 9. Tisztviselők hozzátartozóinak kedvező fizetési feltételek.

— **Tűkgyártás, üvegciszolás, kárakatok tűküzése, Sípokvits, Sziv-u. 14—15, Telefon 653**

— **Ablakok minden nagyságban gyári áron kaphatók. Blatner ablakgyár, Sziv-utca 14.**

NYILT-TER.

Börfregoli Tegdes szabónyi heti és havi részletfizetés mellett, Péterfia-utca 42.

TOZSDE

Javuló irányzat a terményföldszén

A mai terményföldszén szilárdabb hangulat mellett javuló irányzat érvényesült, amely azonban csak az új gabona árát emelte. A szilárd irányzatot a külföldi tőzsdék jobb helyzetjelentései is elősegítették, — miután a chieghói tőzsdén három-négy centtel emelkedett egy a buza, mint a rozs ára. Tavalyi termésű gabona iránt már áll val érdeklődés, az új gabona forgalma azonban rendkívül megnövekedett. Új buzából a hivatalos bejelentés szerint 82 vagon kelt el, míg a buzából csak 2 vagon.

A terményföldszén hivatalos árfolyamai a következők: a buza tiszta vidéki 76 kg-os 450—460. 77 kg-os

455-465, 78 kg-os 460-470; új ti- szavidéki 77 kg-os 392.5-397.5; ó rozs 405-410, új rozs 325-330; ta- karmányárpa 260-270; zab 465-480; tengeri 280-285; korpá 255-260 ezer korona.

Értéktőzsdé.

A mai értéktőzsdén az irányzat egyenlőtlen és ingadozó volt. Nyitáskor az egész piacot kedvetlen volt a hangulat. Zárhat felé némi szilárdulás állt be.

Zürichi zárlat.

Páris 2405, London 2504, Newyork 515.50, Milánó 1875, Berlin 123, Bécs 72.55, Prága 1525, Varsó 98.65, Budapest 72.50, Belgrád 905, Bukarest 237 fél.

Ferencvárosi sertsévszár.

Szabadvásári maradvány 584, értéktől 853, eladatott 150. Árak: könnyű 16-19, nehéz 18-21.8. Zárt vásári felhajtás 32, eladatott 47. — Eladás nem volt.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a deviza árfolyamokról.

Table with 3 columns: Darab, 1924, 1925. Rows include Dollar, Angol font, Hollandi forint, Francia frank, Svájci frank, Léva, Cseh korona, Lira, Lei, Dinár, 100 n. márká, Lengyel márká, Osztrák korona.

SPORT

A DEAC július 19-iki versenye

Iránt mindinkább fokozódik az érdeklődés, nemcsak Debrecenben, hanem a vidék sport iránt érdeklődő közönsége is tömegesen keresi fel a rendezőseget, hogy láthassa Debrecenben a magyar atlétika legjobbjait, akik legutóbb Kassán és Eperjesen hirdették a magyar atlétika nagyságát. A rendezőség elkövet mindent, hogy minél nagyobb arányú legyen e verseny, — annál is inkább, mert e verseny válogató jellegű is lesz a kerület részéről egy Arad, Temesvár és Szeged, Debrecen városok közötti mérkőzéshez, így tehát Debrecen atlétái már is fokozott munkával készülnek e milder tekintetben nagy szerű versenyre, hogy legjobb tudásukat fejthessék ki a fővárosi atléták ellen. S minden remény megvan arra, hogy több kerületi rekordot megjavítsanak. Így a 3000 méteres síkfutásban fokozott érdeklődéssel várjuk Gyulay DEAC és a fővárosi atléták találkozását, ahol a DEAC nagyképességű távfutója ismételtelen beigazolhatja nagy formáját, ugyszintén nagy érdeklődés kíséri Hadházy startját is, aki legutóbb Eperjesen 3.53 cm-es ugrásával élete legjobb eredményét érte el, de a többi számokban is nagy küzdelem várható.

A DTE. Szegeden.

A DTE. vasárnap Szegeden játszotta a SzAK. elleni Corinthian díjmérkőzését. A DTE, a mérkőzés fontosságára való tekintettel esüörtök délután nagy tréninget tart — amelyre az összes játékosok megjelenését kéri a Vezetőség. — Az utazás részleteit este fél 9-kor a Gambinus külön termében tartandó szakosztályi ülésen beszéltek meg, amelyre az összes tagok meghívottak.

Keletmagyarország 1925. évi Senior birkózó bajnoksága.

Vasárnap, folyó hó 12-én, pont 4 órai kezdettel rendezi a Debreceni Munkás Testező Egyesület elnöksége Kovács Gyula díszelnök és Trunkó Barna előadó vezetésével

a szezon legkimagaslóbb sport eseményét, a Keleti kerület 1925. évi Senior birkózó bajnokságait, hat súlycsoportban. A versenyen indulnak: Szolnok, Nyiregyháza, Püspökladány, Debrecen összes senior birkózói.

A nevezésekből megállapíthatjuk hogy az egyesületek összes első klasszisu versenyzőiket indítják a bajnoki versenyen. A nevezések száma meghaladja az 50-et. Hogy mennyire fontosnak tartják az egyesületek bajnoki versenyét, legjobban bizonyítja az, hogy minden egyesület hónapok óta szorgalmas és rendszeres tréninget folytatva készült a nagy mérkőzésre. A bevezetteket, valamint az egyes súlycsoportban indulókat holnapi számunkban közöljük.

A verseny a DTE Péterfia utca 76. sz. alatti tornacsarnokában, — kedvező idő esetén annak szabad terén — lesz megtartva.

Osztrák-magyar mérkőzés.

Ausztria bajnokcsapatának, a Hako-nak Magyarország bajnokcsapatával, a Magyar Testgyakorlók Körével való mérkőzése 4:0 (2:0) arányban a bécsiek javára dönt el. — A MTK. tartalékcsoporttal állott ki.

10203—1925. köz. szám.

Versenyfőgyalási hirdelmény.

A m. kir. állami rendőrség debreceni kerületének központi hivatala és alárendelt kapitányságok és kirendeltségek részére 1925—26 gazd. évben szükséges kb.

I. 2000 q I. minőségű gáz- vagy bányakösz.

II. 4700 q száraz, két éves hasábos bükk, tölgy vagy csertüzifa.

III. 2600 q kézzel válogatott hazai barna szén (kályhafűtésre) szállításra árlejtést hirdetek. A tüzelőanyag 1925. évi október 15-ig leszállítandó, a vételár, fuvar és összes egyéb költségek 1925. évi szeptember hónaptól kezdve havonként 6 egyenlő részletben lesz kifizetve.

Az árajánlatok 1925. évi július hó 20-ig, d. e. 12 óráig nyújtandók be Debrecenben a ker. gazd. osztályához (Kossuth-u. 20. sz. 5. ajtó) ahol a hivatalos órák alatt bővebb felvilágosítás nyerhető, esetleg az érdeklődőknek a részletes feltételeket — írásban közli a gazd. osztály Debrecen, 1925. évi július hó 5-én Lám Dezső

Kerületi főkapitány helyett: rendőrfőtanácsos.

Próbálja meg a Szent Lukács-fürdő

Kristály szénsavas gyógyforrásvizet.

Országszerte elismerve. — Ésszerű óvszer járványok ellen.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselőt és lerakat: Külsővásártér 13/a.

LATVANYOSSAGI PERZSA ES EGYEB

keleti szőnyegek

állandó kiállítása és eladása, javítása és tisztítása, mely ellen való megóvást művésziesen és szakszerűen eszközöl:

IZSAK ZSIGMOND

LENAKATA. SIMONFFY-UTCA 7. SZAM

volt Zander-féle gyógyintézet helyiségében.

Telefon: 10-17

Telefon: 10-17

Debreceni Faipar r.-t. városi üzlete

Király-utca 4. szám.

Eredeti gyári árban bocsátja a m. t. vevőközönség rendelkezésére saját készítményű és elismert legjobb minőségű

háló, ebédlő, irodai és konyha butorait.

Rendelésre készít a megrendelő vagy a gyár tervei alapján mindenféle lakberendezést a legszebb kivitelben.

Előnyös fizetési feltételek!

LEGISZEBB ~ LEGOLGÓBB ~ LEGJOBB

FÉRFIRUNA SZÖVETEK

TELJESNEN MEGJAVÍTÁS (Vétel-árak 12. szám) SZERELVEZÉSEK

szénsavval telítve!

Eva vizet igyunk üdít — frissit

Megrendelhető, Márkus Jenő Halvány-u. 22. Telefon 17

Hálószoba, ebédlő, club-fotel, divány, buzáda, mérleg, zsákok eladók. Szentanna-utca 25.

Kátrány papír 10 méteres végkorona 50,000 KEMENY mészkereskedésében DEAK FERENC-UTCA 24. Telefon 14-54.

Postakönyvek

a kultuszminiszter fenhatósága alá tartozó összes tudományos Intézetek és iskolák számára a keresk. minisztérium által 17569—1925. szám alatt f. évi június hó 20-án kiadott rendelet szerint kaphatók:

DÁVIDHÁZI KÁLMÁN könyvtőzset és dobozgyár cégéje Debrecen, Fűvészkert-u. 9.

Legszebb ebédlők, — hálók, uriszobák, bőr, gobien garnitúrák leszállított árban kaphatók

SZANTONAL, SZINHÁZI-ATJÁRÓ

Weisz Ferenc asztalosmester

Fürdő-u. 4. bejárat közvetlen a Margit-fürdő után. Készít elsörendű műbutorokat egyszerű butorokat, ülő- és izafalberendezéseket, épület asztalos munkákat. — Telefon 10-89.

A Tavasz idényre a

szövetek megérkeztek,

melyből elsörendű elegáns férfiruhákat készítek nagyon jutányos árakban.

KERESZESI uridivat szabó, Varga-ut.

Tessék meggyőződni!

Pontos kiszolgálás!

Köréknárokat részletfizetéssel

elad, becsérté, javít, zománczó és nikkelez

SZABÓ LAJOS műszerész

Magoss ucca 25.

Új órás üzlet

Debreczeni István

Péterfia-utca 8. — javításokat vállalkoz

Poloskát

svábbogarat, lücsköt, 24 óra belül mindenki kiírhatja

aszabadalmazott féregirtóval. Olcsó

árban kapható

STERN

testékezetben, PIAK-12.11. Biházy utca

Garantált minőségű szövetek és egyéb állandóan nagy raktár

Magoss ucca 25.

Váry János

all. v. irap. fogmester, 6. Szabó-utca 15. — (Kollegium mellett)

Kereskedés — Fényképezés általán

Marsóval, árak

Magoss ucca 25.

Magoss ucca 25.

